

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : Özel Hukuk
Programı : Özel Hukuk
Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Ender Demir
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans Tezi – Ocak 2026

ÖZET

4857 SAYILI İŞ KANUNU KAPSAMINDA AYRIMCILIK YASAĞI

Emre KUTLU

Bu tez, iş hukukunda ayrımcılık yasağını, ayrımcılık yasağının işverenin yönetim hakkı üzerindeki sınırlandırıcı etkilerini ve ayrımcılık yasağının hukuki sonuçlarını incelemektedir. Tezde öncelikle eşitlik ve ayrımcılık kavramları genel olarak ele alınmış, ardından iş hukukunda bu kavramların evrimi ve yasalaşma süreci değerlendirilmiştir.

Birinci bölümde ayrımcılığın; tanımı, eşit davranma ilkesi ile ilişkisi, bu ilkenin Türk hukukundaki dayanakları ve uygulanma koşulları detaylandırılmıştır. İkinci bölümde ise iş hukukunda doğrudan, dolaylı ve pozitif ayrımcılık türleri ile özellikle cinsiyet, cinsel yönelim, din, dil, ırk, engellilik, siyasi düşünce ve sendikal faaliyet temelli ayrımcılık biçimleri açıklanmıştır. Ayrıca, işverenin yönetim hakkı ile ayrımcılık yasağının sınırları, ayrımcılığın ispatı ve bu yasağın ihlali durumunda ortaya çıkan hukuki sonuçlar analiz edilmiştir. Tezin sonucunda, ayrımcılık yasağının etkinliğinin artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Eşitlik ilkesinin güçlendirilmesi ve ayrımcılıkla mücadelenin daha etkin hale gelmesi için mevzuatın ayrımcılık hallerine göre geliştirilmesi, ispat yükünün işveren üzerinde bırakılması, işçilerin hak arama yollarına erişiminin kolaylaştırılması gerektiği gibi sonuçlara varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ayrımcılık yasağı, eşitlik ilkesi, iş hukuku, doğrudan ayrımcılık, dolaylı ayrımcılık, cinsiyet eşitliği, ırk ayrımcılığı, sendikal ayrımcılık, işverenin yönetim hakkı, ayrımcılığın ispatı, ayrımcılık tazminatı

University : Istanbul Kultur University
Institute : Institute of Graduate Studies
Department : Private Law
Program : Private Law
Thesis Advisor : Assistant Professor Dr. Ender Demir
Type and Date of Thesis : Master's Thesis – January 2026

ABSTRACT

THE PROHIBITION OF DISCRIMINATION UNDER THE TURKISH LABOUR ACT NO. 4857

Emre KUTLU

This thesis examines the prohibition of discrimination in labor law, the restrictive effects of this prohibition on the employer's managerial authority, and the legal consequences arising from violations of the prohibition. The thesis first explores the concepts of equality and discrimination in general, followed by an evaluation of their development and codification within labor law.

In the first chapter, the definition of discrimination, its relation to the principle of equal treatment, the legal foundations of this principle in Turkish law, and its conditions of application are analyzed in detail. The second chapter addresses various forms of discrimination in labor law, including direct, indirect, and positive discrimination, with a specific focus on discrimination based on gender, sexual orientation, religion, language, race, disability, political opinion, and union activities. Furthermore, the boundaries between the employer's managerial authority and the prohibition of discrimination, the burden of proof, and the legal implications of violating the prohibition are thoroughly examined.

The conclusion of the thesis emphasizes the need to enhance the effectiveness of the prohibition of discrimination. It is suggested that to strengthen the principle of equality and improve the fight against discrimination, the legal framework should be developed according to specific forms of discrimination, the burden of proof should be placed on the employer, and workers' access to legal remedies should be facilitated.

Keywords: Prohibition of discrimination, principle of equality, labour law, direct discrimination, indirect discrimination, gender equality, racial discrimination, trade union discrimination, employer's right to manage, burden of proof in discrimination, compensation for discrimination